

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 139/2019 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att minska användningen av snus bland ungdomar

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 139/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Mia Laiho /saml m.fl.:

Har regeringen för avsikt att verkställa åtgärdsförslagen från den av social- och hälsovårdsministeriet tillsatta arbetsgruppen för utveckling av tobaks- och nikotinpolitiken,

vad avser regering göra för att minska den kontinuerligt ökade införseln av snus från Sverige och

har regeringen för avsikt att idka nordiskt samarbete med myndigheterna och politiska beslutsfattare i Sverige för att begränsa de skadliga effekterna av snusanvändning?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Social- och hälsovårdsministeriet tillsatte den 29 juni 2017 en arbetsgrupp vars uppgift var att ge förslag till lagändringar och andra åtgärder som stödjer och främjar målet att användningen av tobaks- och nikotinprodukter upphör före utgången av 2030. Arbetsgruppen för utveckling av tobaks- och nikotinpolitiken publicerade sina åtgärdsförslag den 31 maj 2018, men den förra regeringen vidtog inga åtgärder utgående från dem.

Efter regeringsbytet har läget förändrats, och vid social- och hälsovårdsministeriet förbereder man i dagsläget verkställandet av åtgärdsförslagen från arbetsgruppen för utveckling av tobaks- och nikotinpolitiken. Ett av arbetsgruppens förslag är det i detta skriftliga spørgsmål lyfta förslaget på att man i idrottslagen och ungdomslagen infogar en förbindelse till att förbygga användning av tobaks- och nikotinprodukter som en understödsgrund vid fördelningen av nationella understöd.

Idrottslagen (2015) syftar till att främja befolkningens välfärd och hälsa, upprätthållande och förbättrande av den fysiska funktionsförmågan, samt barns och ungas uppväxt och utveckling. Dessutom har man i lagen föreskrivit om hälsosamma levnadssätt som utgångspunkt för att uppnå dessa mål. Undervisnings- och kulturministeriet strävar efter att styra idrottssektorn i enlighet med dessa mål och utgångspunkter samt att ta noteringarna i beaktande genomgående i sin egen verksamhet.

År 2013 publicerade undervisnings- och kulturministeriet samt social- och hälsovårdsministeriet Förändring i rörelse! Nationell strategi för motion som främjar hälsan och välbefinnandet 2020.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 139/2019 rd

Dessa riktlinjer och genomförandeplanen för dem är en viktig nationell referensram för hälso- och välfärdsfrämjande motion i Finland. Ministeriet har under flera år med olika understöd gett stöd till programmet Frisk skolelev (TEKO) riktat till grundskolan, projektet Smart Moves riktat till andra stadiet och programmet Frisk idrottare, i samtliga vilka målet är att främja hälsosam och trygg motion samt välbefinnande, inklusive drogfrihet.

Av de organisationer som främjar motion och uppbär allmänt understöd för sin verksamhet förutsätter undervisnings- och kulturministeriet att de etiska principerna för motion och idrott efterlevs. Under undervisnings- och kulturministeriet verkar Delegationen för idrottsetiska frågor, ett samordnings- och samarbetsorgan mellan olika förvaltningsområden och idrottsaktörer. Delegationen kan ge utlåtanden och lämna förslag till de instanser som respektive ärende gäller. Den behandlar även frågor relaterade till droger inom motion och idrott.

En indikator på uppföljning av EU-rådets rekommendationer för fysisk aktivitet är genomförandet i medlemsländerna av aktionen Hälsofrämjande idrottsförening. I flera år har projektet Sports Club for Health genomförts med finansiering från undervisnings- och kulturministeriet och EU. År 2017 publicerades Sports Club for Health – Ohjeistus urheiluseuroille terveystietokoulman hyödyntämiseen (vägledning för idrottsföreningar om utnyttjande av hälsoperspektivet), där en huvudprincip är att förverkliga modellen i en hälsofrämjande miljö, där även tobaksprodukter har beaktats.

Finlands Olympiska Kommitté (OK), som uppbär allmänt understöd av undervisnings- och kulturministeriet, har som verksamhetslöfte att bygga upp en ansvarsfull och etiskt hållbar verksamhetskultur inom motions- och idrottsföreningar. OK:s etiska principer för Rent spel omfattar perspektivet för främjande av hälsan, inklusive drogfrihet. OK idkar riktat arbete mot användning av snus tillsammans med vissa grenar (som bäst pågår ett projekt mot användning av snus). De föreningar som uppfyller kriterierna för kvalitetsprogrammet (Tähtiseurat), som OK:s grenförbund och regionala motionsföreningar byggt upp är föreningar som även uppfyller ovan nämnda europeiska kriterier Sports Club for Health (där tobaksprodukter har beaktats). I OK:s arbete med kvalitetsuppföljning kunde man i framtiden fundera på att utveckla kvalitetskriterierna beträffande drogfrihet och nikotinprodukter.

Undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde för motion utvecklar för närvarande kriterier för allmänt understöd till nationella motionsföreningar, där vikten av samhällsansvar kommer att betonas i framtiden.

Inom Undervisnings- och kulturministeriets ungdomspolitiska ansvarsområde ingår arbete som förebygger användning av droger och rökning i verksamheten för många föreningar för växande ungdomar och ungdomsföreningar, men frågan har inte utretts separat. Hälsosamma levnadssätt har redan uppmärksammats i tillräcklig utsträckning i 2 § i ungdomslagen och understödda föreningar förutsätts i sin verksamhet främja såväl lagens mål som principerna för genomförandet. Det finns således inte behov av att revidera några författningar.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 139/2019 rd

Utöver detta förbereder social- och hälsovårdsministeriet ett mer omfattande verkställande av förslag till åtgärder från arbetsgruppen för utveckling av tobaks- och nikotinpolitiken. Utmaningarna kring införseln och användningen av snus kräver exempelvis att verkställandet av förslagen bedöms noggrant.

Förebyggande av de skadliga effekterna av snus användning kräver ökat samarbetet mellan förvaltningsområdena, särskilt med undervisnings- och kulturministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet och Tullen. Med tanke särskilt på importen av snus är samarbetet mellan nordiska tullmyndigheter betydelsefullt.

I enlighet med regeringsprogrammet bereder regeringen under denna regeringsperiod en strategi för rusmedel och beroende. I beredningen av strategin är syftet bland annat att extensivt bedöma metoder för att förebygga beroende av exempelvis snus. Strategin bereds förvaltningsövergripande och i samarbete med föreningarna.

I fråga om förebyggande av snus användning bedömer man också vid social- och hälsovårdsministeriet metoder för samarbete med myndigheter och det politiska styret i Sverige.

Helsingfors den 9 oktober 2019

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru